

SUOLISTON JA SUOLISTOMIKROBIEN MERKITYS PARKINSONIN TAUDISSA

Filip Scheperjans, neurologian erikoislääkäri, dosentti

HYKS Neurokeskus

Aava⁺

NeuroInnovation Oy

Helsingin yliopisto

SIDONNAISUUDET

Travel Support

AbbVie, Herantis, Global Kinetics, UCB, NordicInfu Care, Medtronic, Zambon

Grants

Academy of Finland, The Michael J. Fox Foundation for Parkinson's Research, The Finnish Medical Foundation, The Finnish Parkinson Foundation, Renishaw, Olvi Foundation, Stockmann Foundation, Aaltonen Foundation

Honoraria

AbbVie, Herantis, UCB, Zambon, LivaNova, Orion, GE Healthcare, Merck, Teva, Biogen, Bristol Myers Squibb, Sanofi

Other

Founder and CEO of NeuroInnovation Oy and Neurobiome Ltd., patents WO2015181449A1, US15314240, EP20150798909, FI20145492A

Scientific advisory board of Axial Biotherapeutics, MRM Health.

Parkinsonranneke

MITATTUA TIETOA PARKINSONIN HOIDON TUEKSI

Mouth

- Pooling of saliva
- Problems with movements needed to brush teeth
- Jaw tremors

Oesophagus

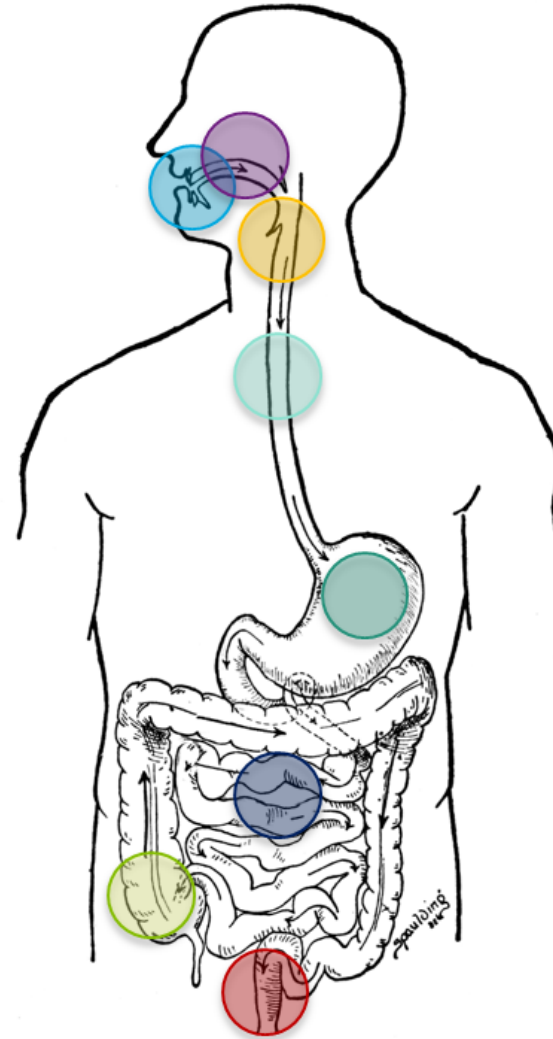
- Slow transit
- Segmental spasm
- Spontaneous contractions
- Air trapping
- Aperistalsis
- Gastro-oesophageal reflux

Small intestine

- Dilatation

Colon

- Colonic dysmotility
- Constipation
- Megacolon
- Volvulus
- Bowel perforation

Salivary Glands

- Reduced saliva production
- Low swallowing frequency causes drooling

Pharynx

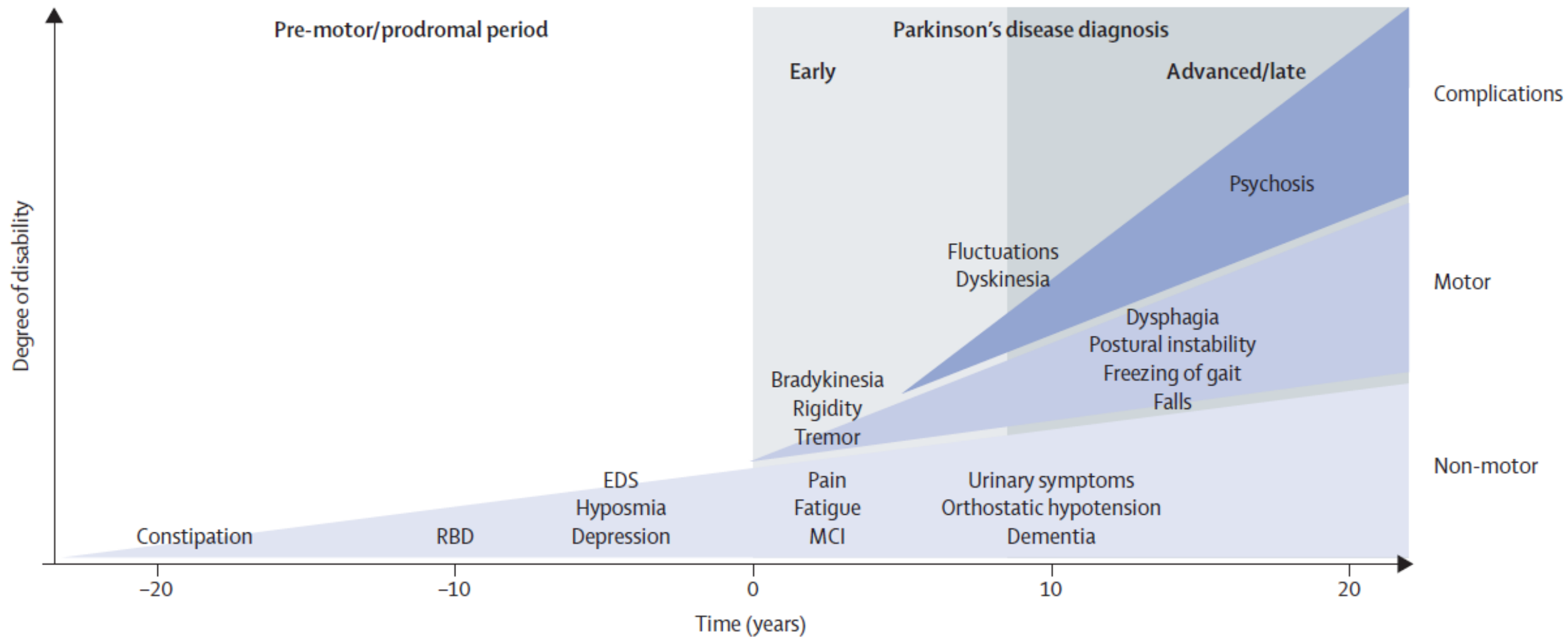
- Oropharyngeal dysphagia increases risk of aspiration

Stomach

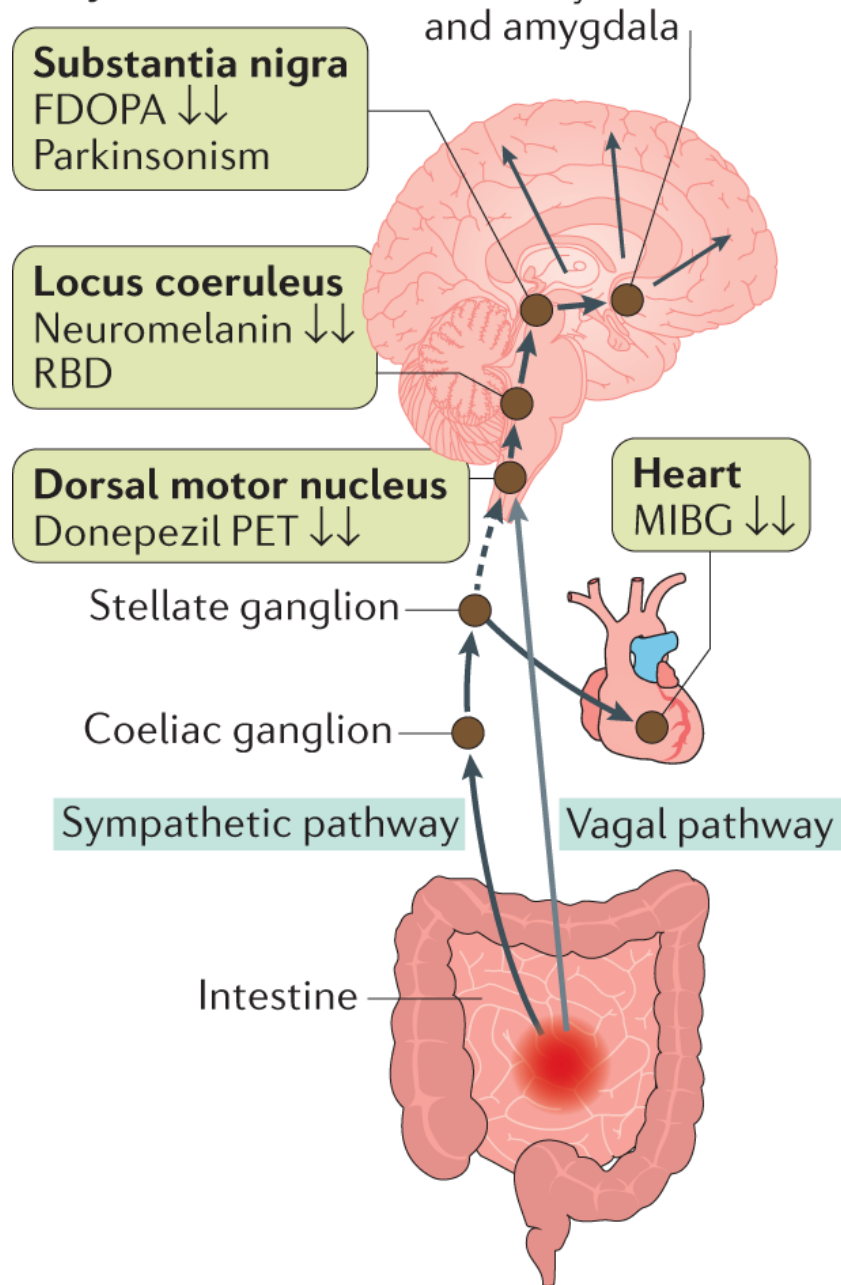
- Impaired gastric emptying:
 - Nausea
 - Bloating
 - Early satiety
 - Weight loss

Rectum

- Anorectal dysfunction leads to difficulty with defecation

Body-first PD

Brain-first PD

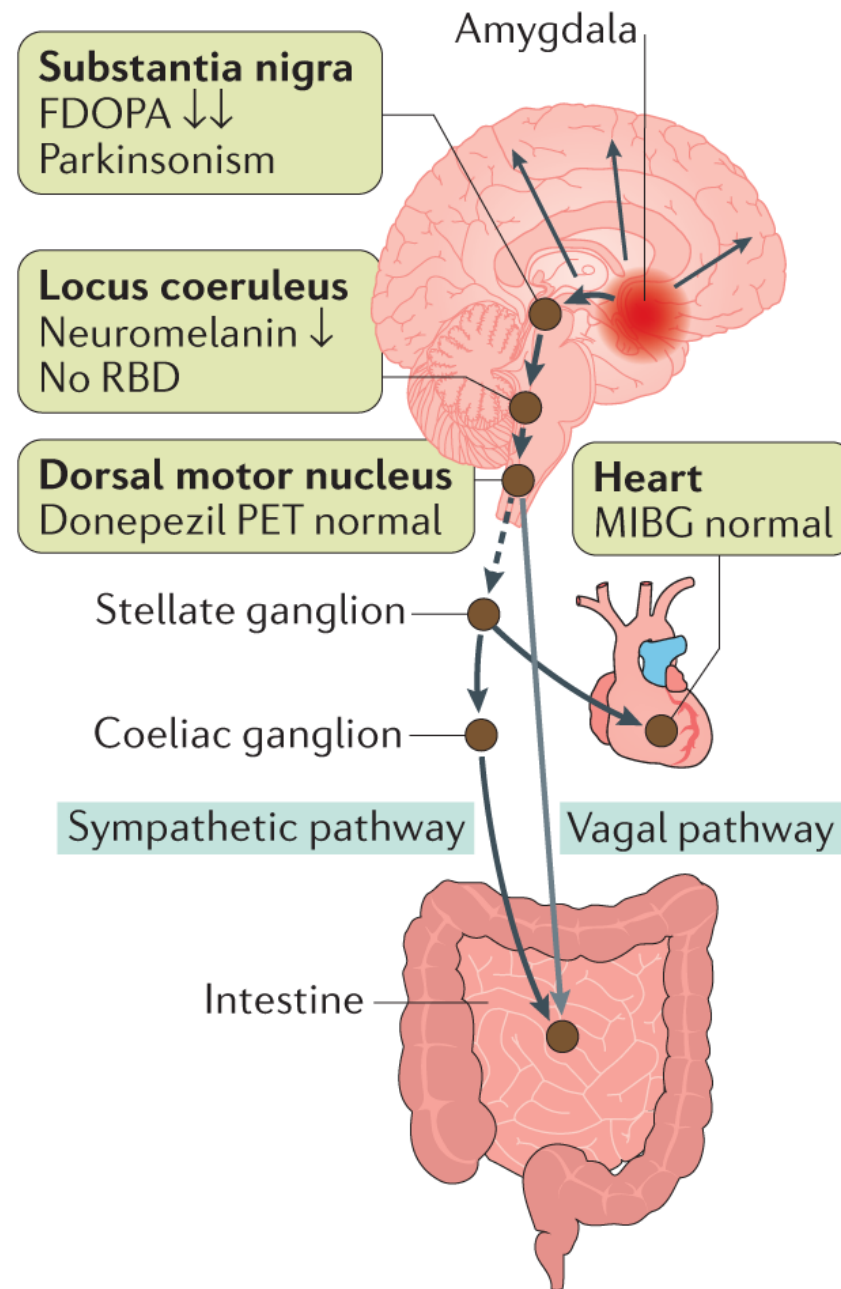

Table 2
Gastrointestinal adverse effects of commonly used motor medications in Parkinson disease

Medications	Gastrointestinal Effects
Amantadine	Anorexia, constipation, diarrhea, dry mouth, dysphagia
Anticholinergics	Constipation, dry mouth, ileus, nausea, vomiting
Catechol O-methyltransferase inhibitors	Abdominal pain, anorexia, constipation, diarrhea, dry mouth, dyspepsia, flatulence, hepatic failure (tolcapone), nausea, vomiting
Dopamine agonists	Anorexia, abdominal cramps, constipation, diarrhea, dry mouth, dysphagia, epigastric pain, GI bleeding (bromocriptine), nausea, vomiting
Carbidopa/Levodopa	Abdominal pain, anorexia, constipation, diarrhea, dry mouth, dysphagia, nausea, vomiting, weight loss
Monoamine oxidase B inhibitors	Dry mouth, dyspepsia, nausea

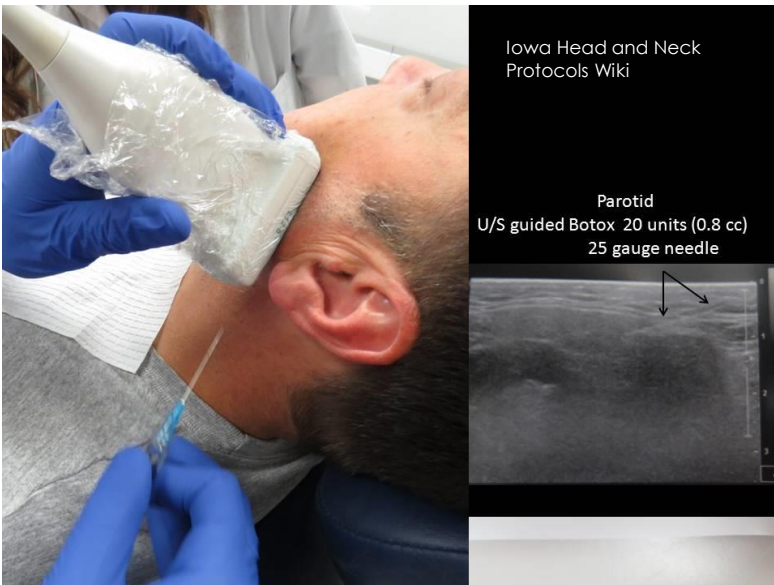
- Syyt
 - Syljeneritys on vähentynyt
 - nielemisen harventunutta ja tehotonta
 - etukumarrus
 - ilmeettömyys
- Esiintyvyys 10%-81%

Bloem et al., Journal of Neurology 2009,256:1382–1383

Ipratropium Bromide Spray	Insufficient evidence	Insufficient evidence	Investigational
Glycopyrrolate	Efficacious	Insufficient evidence	Possibly useful
Botulinum Toxin B	Efficacious	Acceptable risk with specialized monitoring	Clinically useful
Botulinum Toxin A	Efficacious	Acceptable risk with specialized monitoring	Clinically useful

Seppi et al. Mov Disord 2019

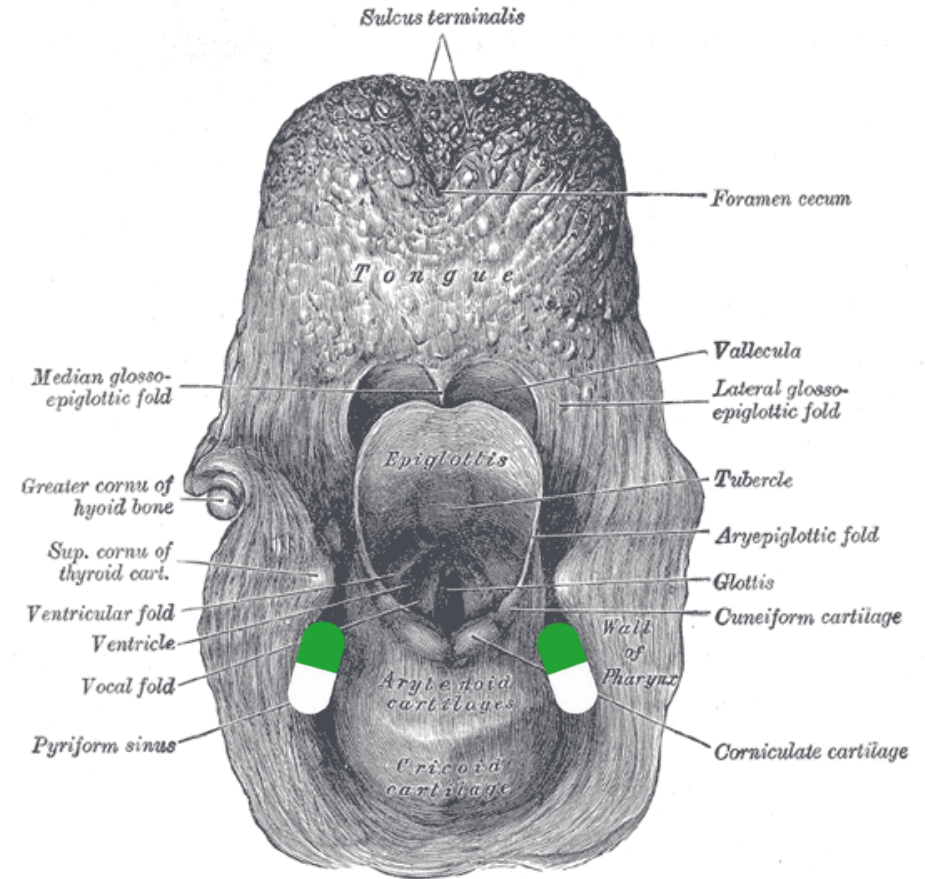
- Purukumi tai kovia karkkeja lisäävät nielemistä
- Lääkkeet paikallisesti tai suun kautta (sekavuus, ummetus)
- Suun kuivuminen voi johtaa hammasongelmiin

Pfeiffer RF. Parkinsonism Relat Disord 2011;17(1):10–5.

Hyson et al. Mov Disord 2002;17(6):1318–20

NIELEMISVAIKEUDET

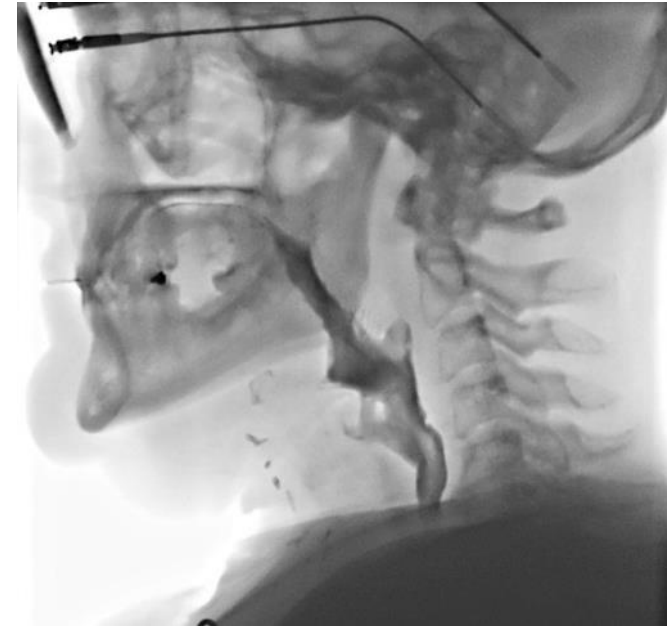
- Esintyvyys ~35%, lisääntyy taudin edetessä
- Suun ja nielun ongelmat
 - pureskelu
 - tuntohäiriöt voivat heikentää yskimisrefleksin
 - tablettien jääminen limakalvotaskuihin altistaa tilanvaihteluille
- Ruokatorven häiriöt
 - mm. refluksi

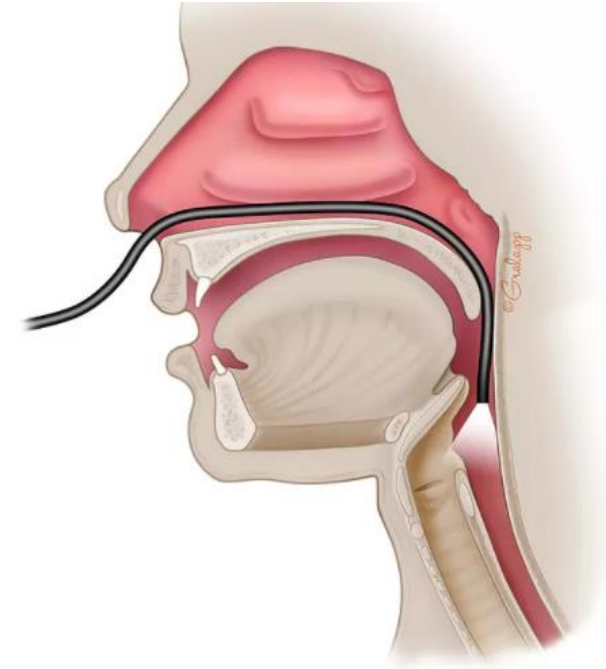
By Henry Vandyke Carter - Henry Gray (1918) Anatomy of the Human Body

NIELEMISVAIKEUDET

- Objektiiviset mittaukset
- Ruokavaliomuutoksia
- Puheterapeutin, fysioterapeutin ravitsemusterapeutin konsultaatio
- Levodopatablettien pureskelu tai liukenevat tabletit
- Laiteavusteiset hoidot

HUS⁺

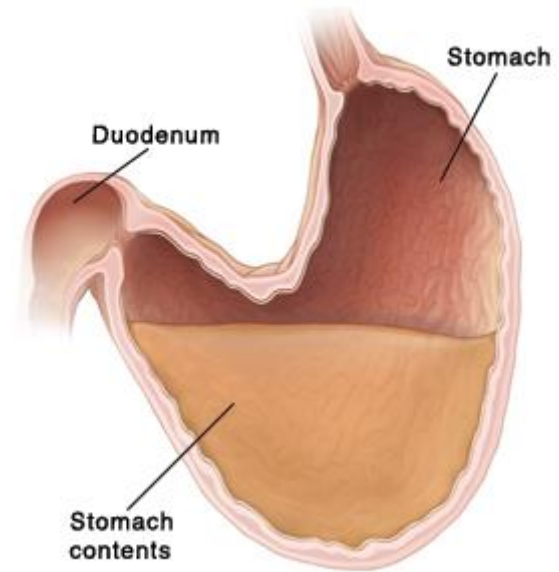

MAHALAUKUN HÄIRIÖT

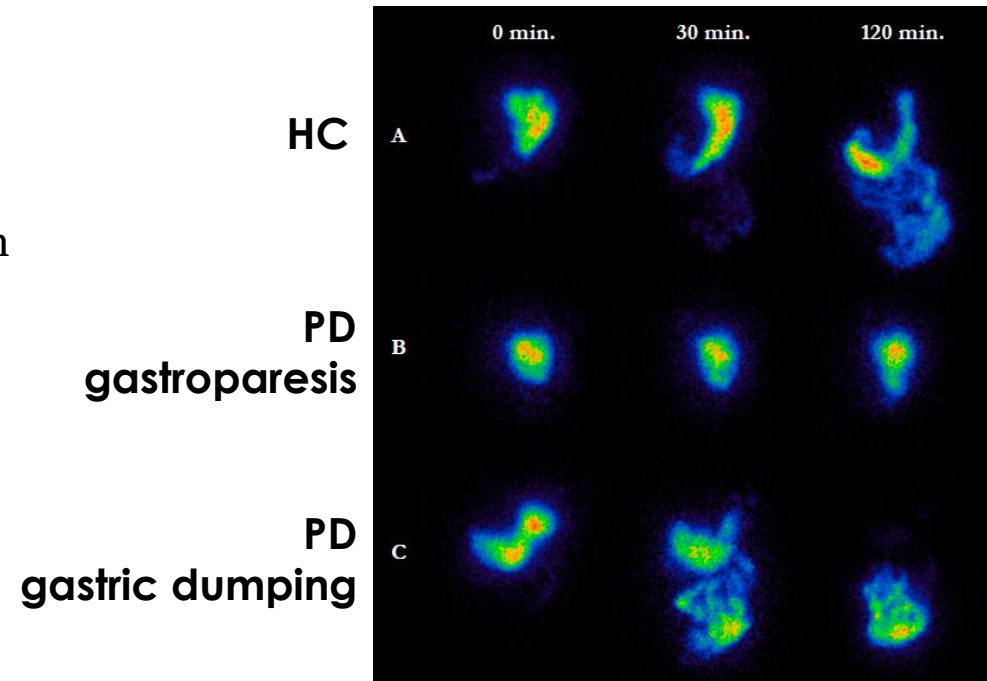
- Hidastunut tai nopeutunut tyhjeneminen
- Oireet
 - Voi olla oireeton
 - Ähky, pullotus, turvotus, ennenaikainen kylläisyys, ylävatsakipu
 - pahoinvointi, oksentelu

Hoito

- Ruokavaliomuutokset
 - monta pientä annosta, rasvan määrän vähentäminen
 - pystyasento ruokailun jälkeen 1-2 tuntia
- Lääkehoito

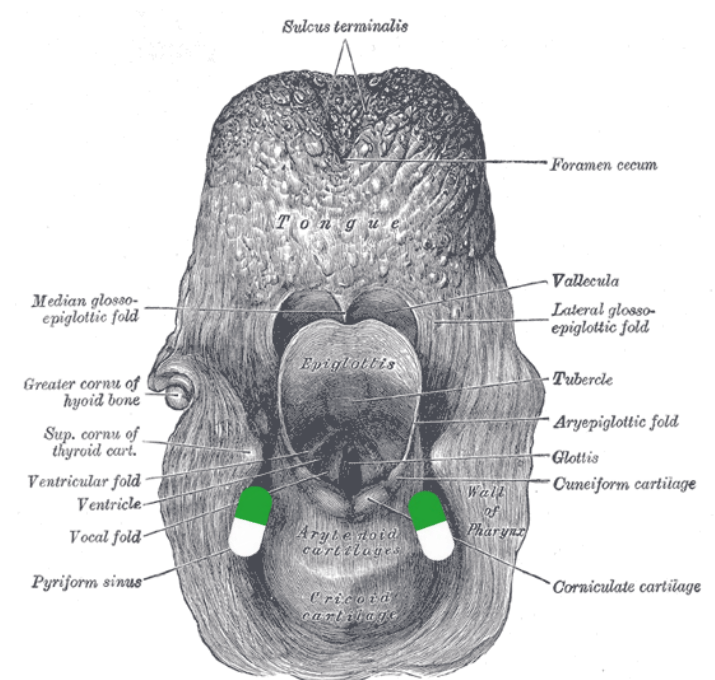
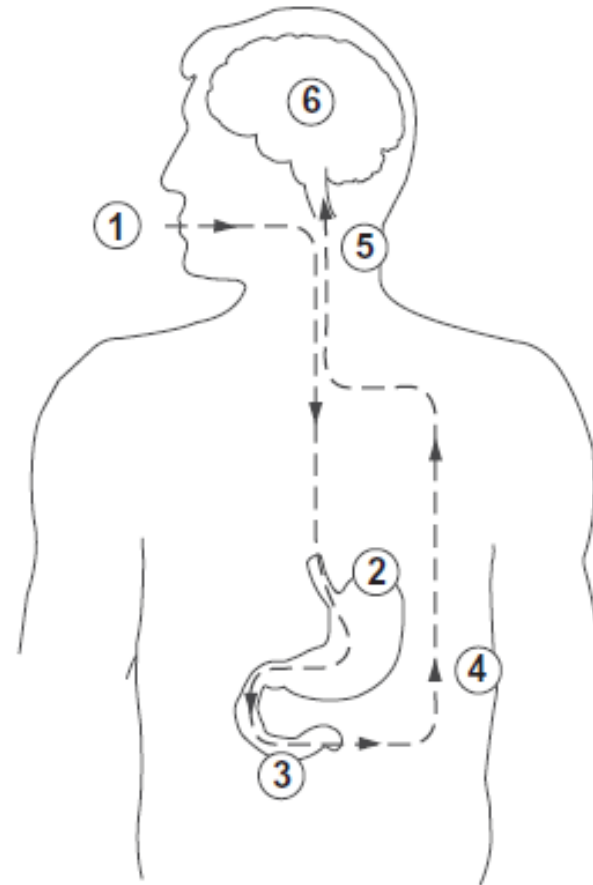

<http://www.uofmmedicalcenter.org/healthlibrary/Article/40462>

YLEMMÄN RUUANSULATUSKANAVAN HÄIRIÖIDEN MERKITYS TILANVAIHTELUISSA

- ① **Swallowing oral therapy**
Impaired swallowing (dysphagia) in advanced disease
- ② **Stomach**
Variable absorption of levodopa due to irregular gastric emptying
- ③ **Jejunum**
Competition with dietary amino acids for active transport across the intestinal wall
- ④ **Peripheral tissues**
Reduced levodopa bioavailability due to enzymatic breakdown by AADC and COMT
- ⑤ **Blood–brain barrier**
Competition for transport across the blood–brain barrier with large neutral amino acids limits the amount of levodopa reaching the striatum
- ⑥ **Striatum**
Conversion of levodopa to dopamine

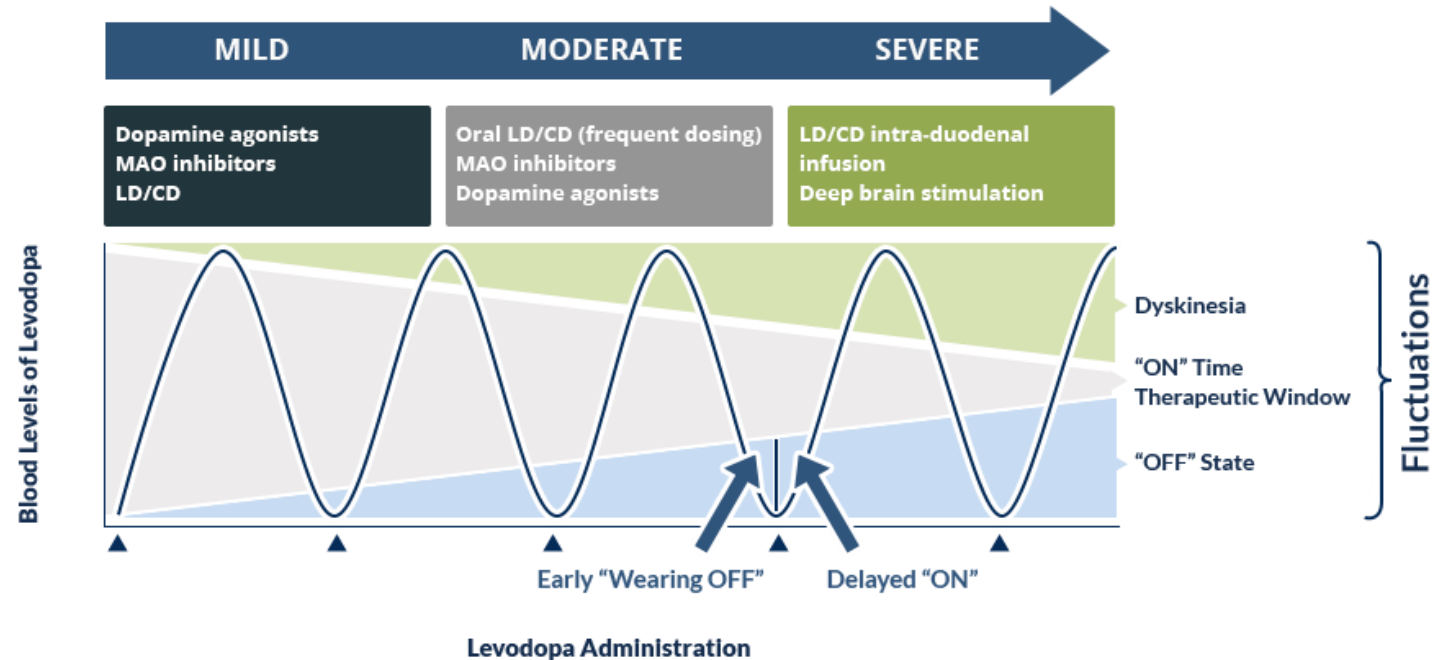
By Henry Vandyke Carter - Henry Gray (1918) Anatomy of the Human Body

Figure 2: Delay in gastric emptying
Photograph taken during gastroscopy. Arrow points to a carbidopa tablet remaining intact in a patient's stomach about 1.5 h after intake.

- Pakkoliikkeet **MUTTA MYÖS**

- Ahdistuneisuus
- Esteettömyys
- Levottomuus

- Hitaus
- Jäykkyys
- Vapina

MUTTA MYÖS

- Ahdistuneisuus
- Masennus
- Kipu
- Hengenahdistus
- Vatsaoireet
- Kävelypakko

YLEMMÄN RUUANSULATUSKANAVAN HÄIRIÖIDEN MERKITYS TILANVAIHTELUISSA

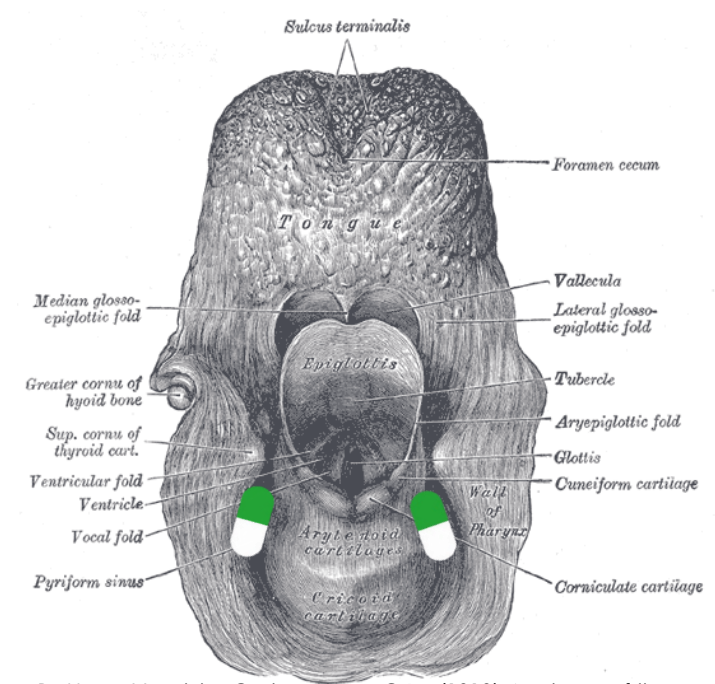
**Aivojen herkistyminen levodopan vaikutuksen
vaihtelulle**

+

Levodopan epäsäännöllinen imeytyminen

=

Epäsäännölliset tilanvaihtelut

By Henry Vandyke Carter - Henry Gray (1918) Anatomy of the Human Body

Figure 2: Delay in gastric emptying
Photograph taken during gastroscopy. Arrow points to a carbidopa tablet remaining intact in a patient's stomach about 1.5 h after intake.

Legge et al., Clin Geriatr Med 36 (2020) 81–92

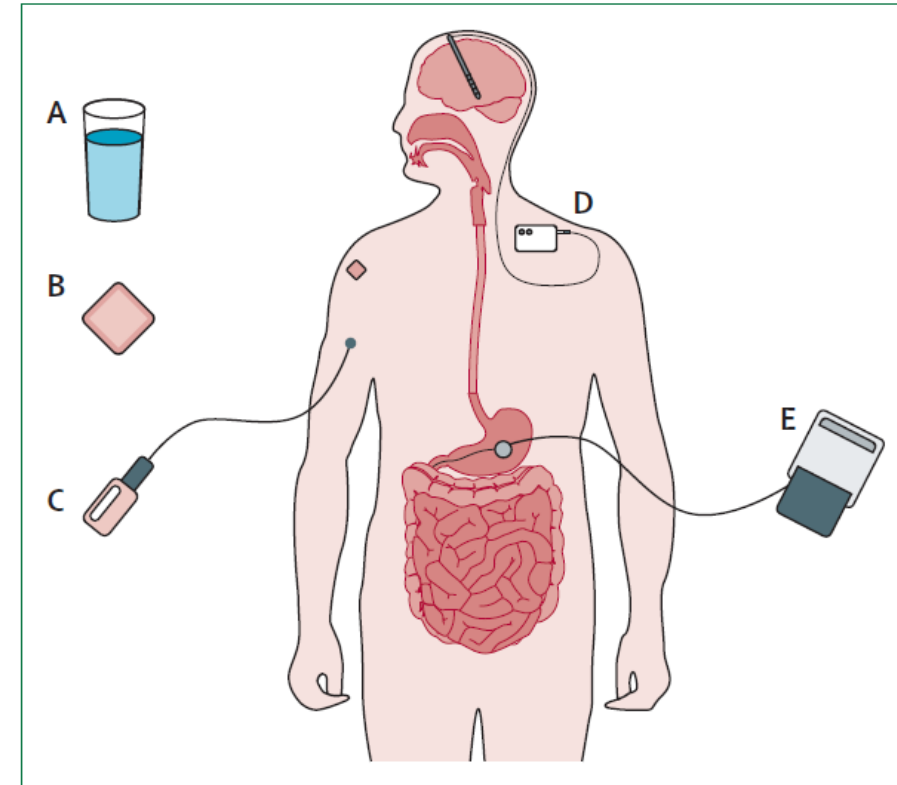
Skjærbæket al. J. Clin. Med. 2021, 10, 493

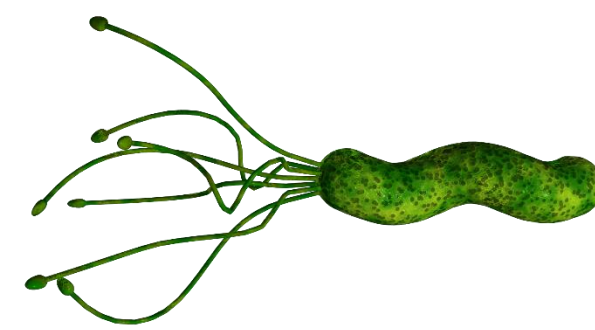
Fasano A et al. Lancet Neurol 2015;14(6):625–39.

Poewe et al. Clin Interv Aging . 2010 Sep 7;5:229-38

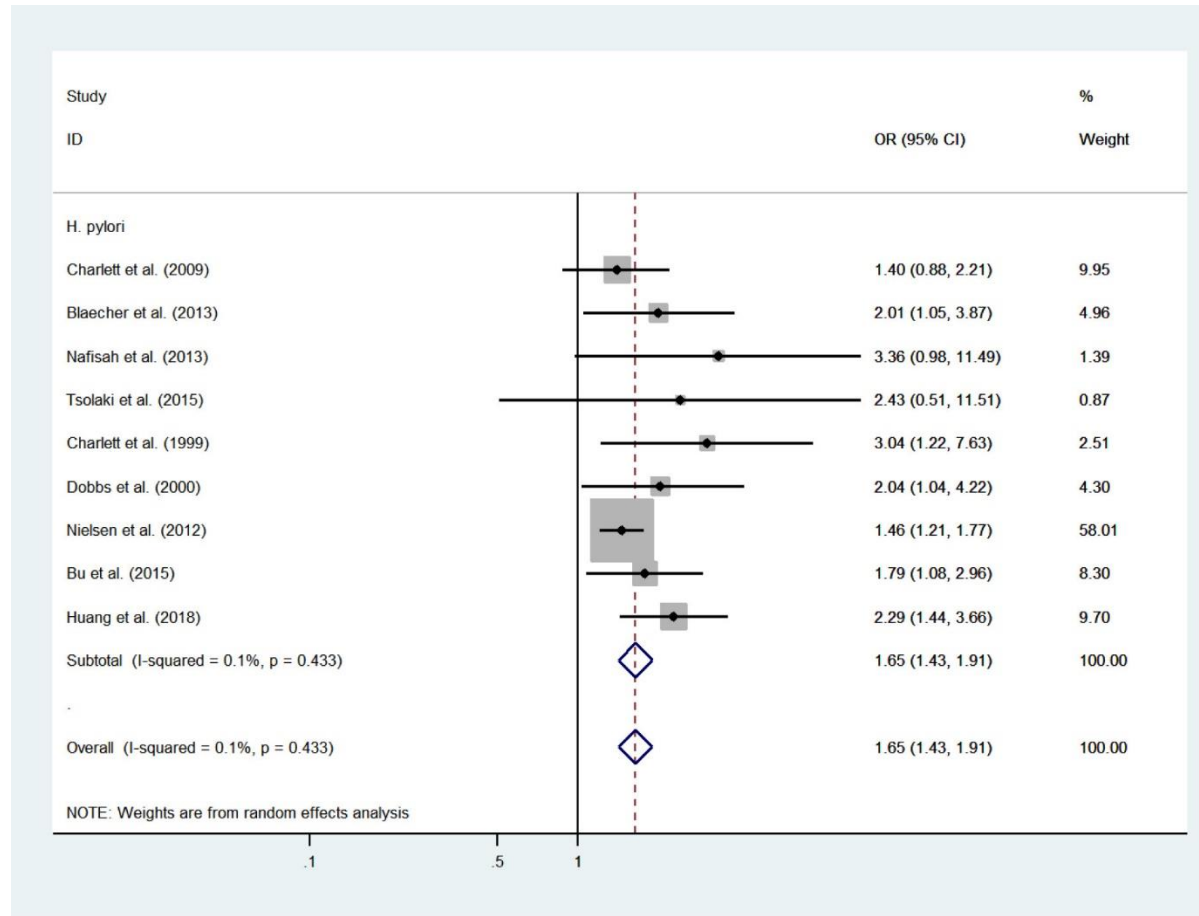
YLEMMÄN RUUANSULATUSKANAVAN HÄIRIÖIDEN MERKITYS TILANVAIHTELUISSA

- Nielemisvaikeudet ja ylemmän ruuansulatuskanavan häiriöt ovat tärkein syy hallitsemattomille tilanvaihteluille edenneessä Parkinsonin taudissa.
- Riittävä ajallinen ero lääkkeenoton ja ruokailun välillä on tärkeä mutta ei aina riittävä.
- Tablettien pureskelu tai liukeneva muoto voi helpottaa lääkkeen imeytymistä.
- Tässä tilanteessa oireiden optimaalinen hoito on haastava ja tulisi harkita laiteavusteisia hoitomuotoja.

H. pylori ja Parkinson

Helikobakteeria kannattaa etsiä ja tarvittaessa häätää, erityisesti potilailla, joilla on ylävatsaoireita ja hankalia tilanvaihteluita.

UMMETUS

- ~50% Parkinson-potilaista kärsivät ummetuksesta mutta suolen hidastunutta toimintaa voidaan todeta jopa 80%:lla.
- Monesti ummetus edeltää Parkinsonin liikehäiriöoireita.

- **HITAAN LÄPIKULUN UMMETUS**

- Kovat ulosteet

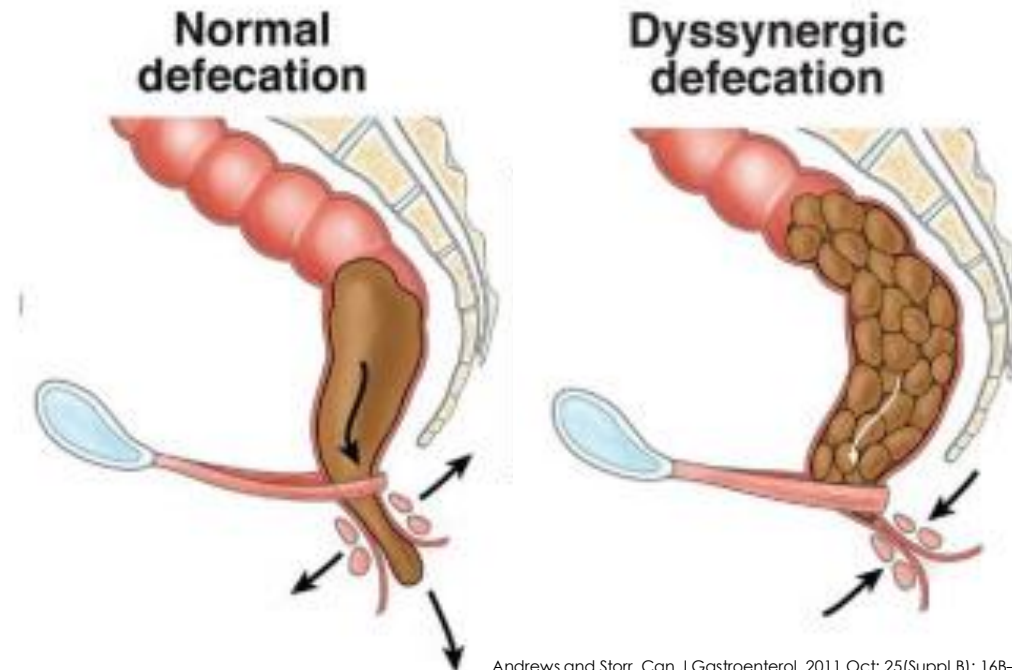
BRISTOL STOOL CHART			
	Type 1	Separate hard lumps	SEVERE CONSTIPATION
	Type 2	Lumpy and sausage like	MILD CONSTIPATION
	Type 3	A sausage shape with cracks in the surface	NORMAL
	Type 4	Like a smooth, soft sausage or snake	NORMAL
	Type 5	Soft blobs with clear-cut edges	LACKING FIBRE
	Type 6	Mushy consistency with ragged edges	MILD DIARRHEA
	Type 7	Liquid consistency with no solid pieces	SEVERE DIARRHEA

UMMETUS

- ~50% Parkinson-potilaista kärsivät ummetuksesta mutta suolen hidastunutta toimintaa voidaan todeta jopa 80%:lla.
- Monesti ummetus edeltää Parkinsonin liikehäiriöoireita.

- **ULOSTAMISHÄIRIÖ**

- liikehäiriöoire
- ponnistelun tarve
- kipu
- epätäydellinen tyhjennys
- esteen tunne

UMMETUS

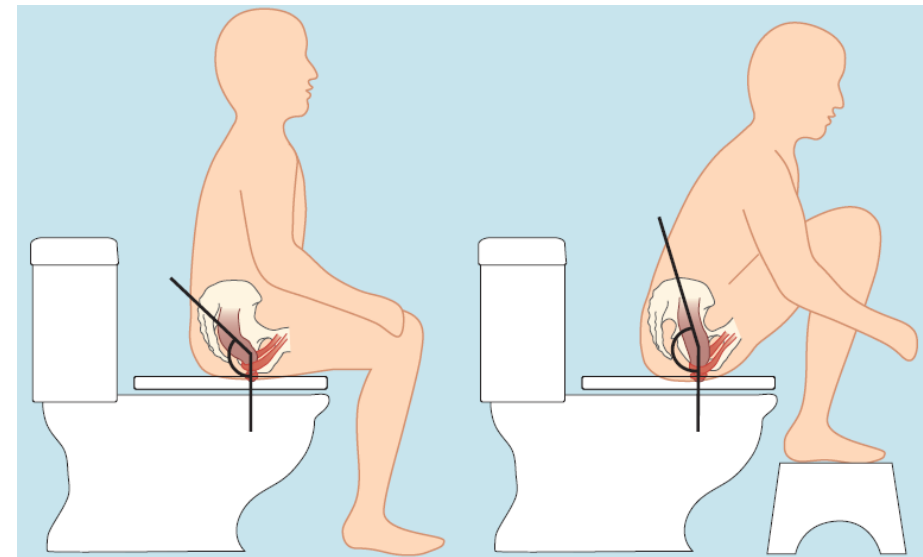
- HITAAAN LÄPIKULUN UMMETUS

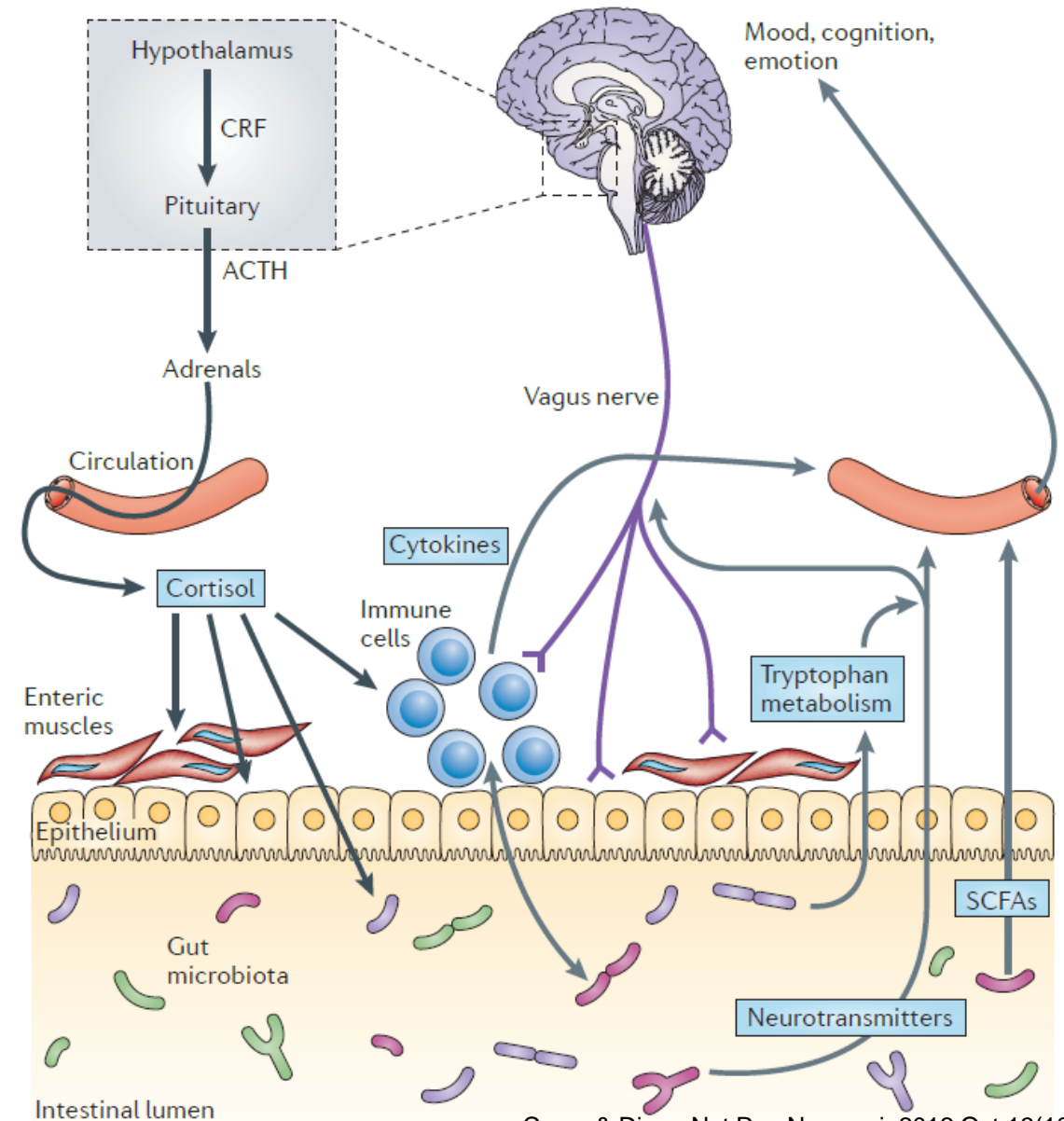
30-60g / päivä

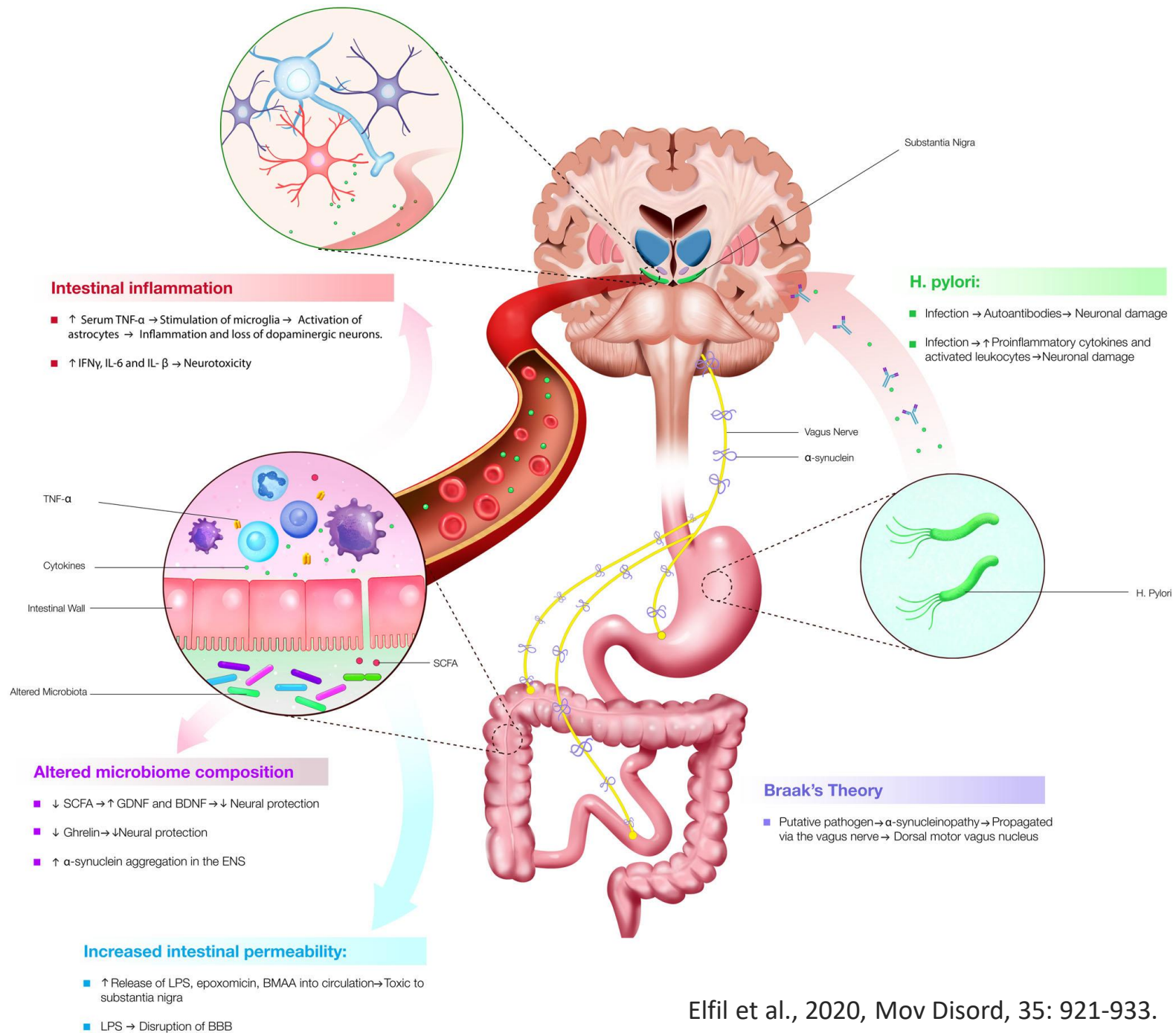

- HITAAN LÄPIKULUN UMMETUS
 - Mahdollisesti pahentavat lääkkeet?
 - MAKROGOLI (annosmuutokset hitaasti)
 - Stimuloiva ummetuslääke tarvittaessa muutaman päivän välein
 - Probiotit
 - Muut lääkkeet
- ULOSTAMISHÄIRIÖ
 - Motorinen oire, johon Parkinson-lääkitys voi auttaa
 - Ulosteen koostumus voi olla normaali
 - Peräruiskeet, perähuuhtelut
 - Botuliinihoito

- Mikrobisto/Mikrobiota
- Bakteerit, arkeat, protistit, sienet, virukset
- Ihmisen kehossa elää 10-100 biljoonaa bakteeria (1-10 kertainen määrä ihmissolujen määrään nähden).
- Valtaosa elää paksusuolella.
- Näissä mikrobeissa oleva geenimäärä on n. 100-kertainen ihmisgenomiin verrattuna.

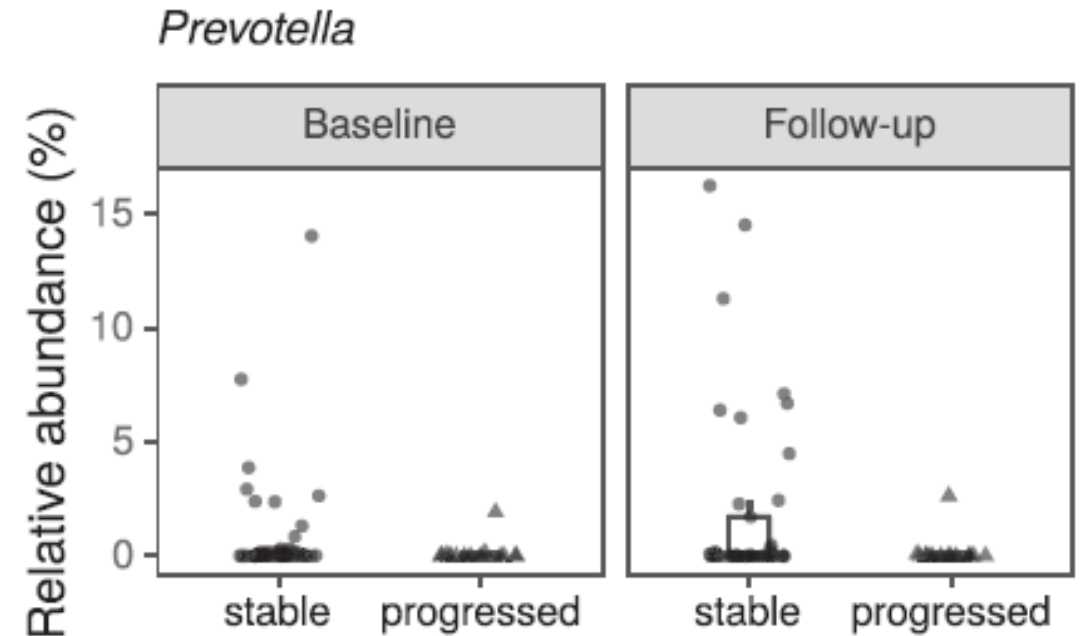
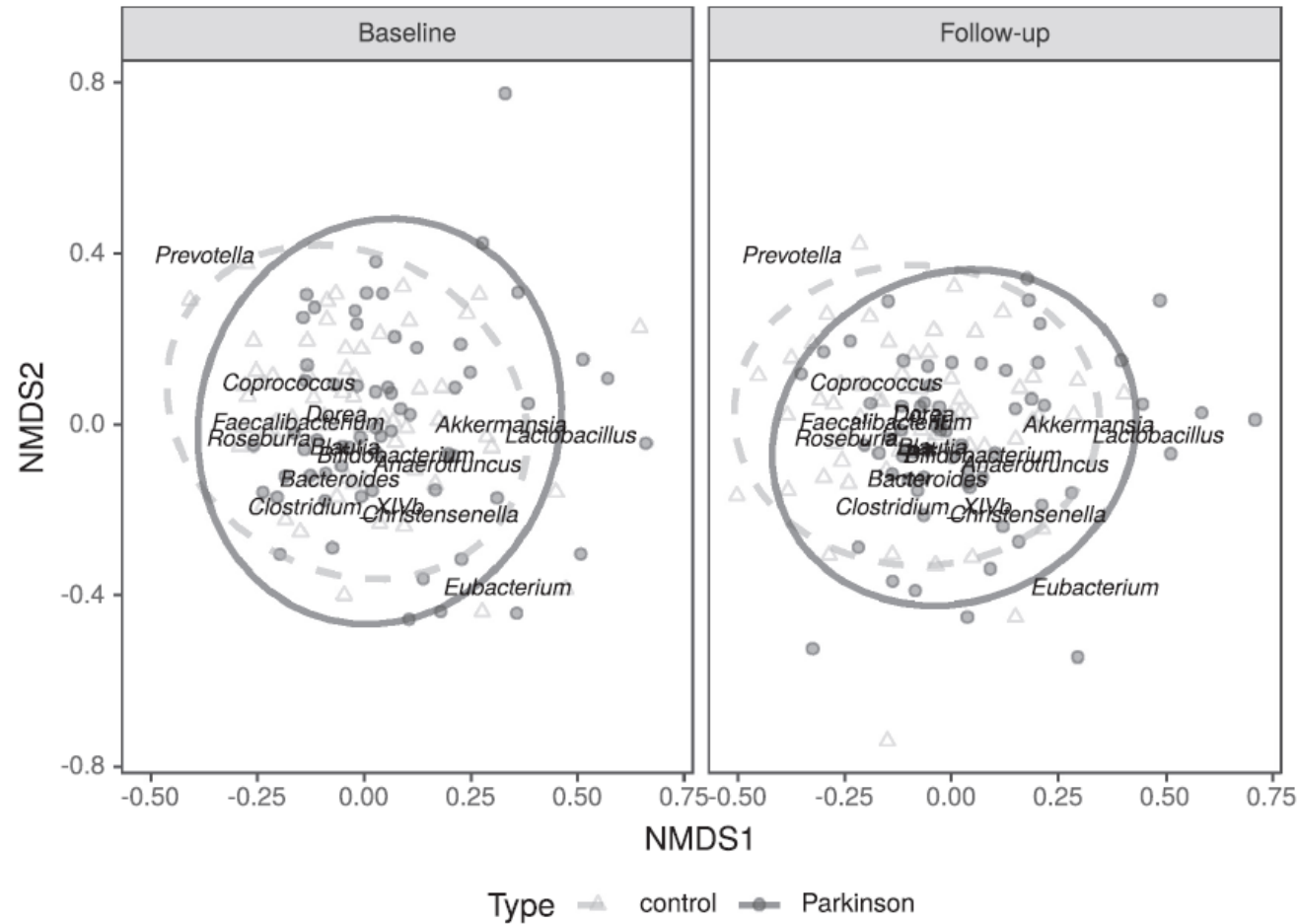

Research paper

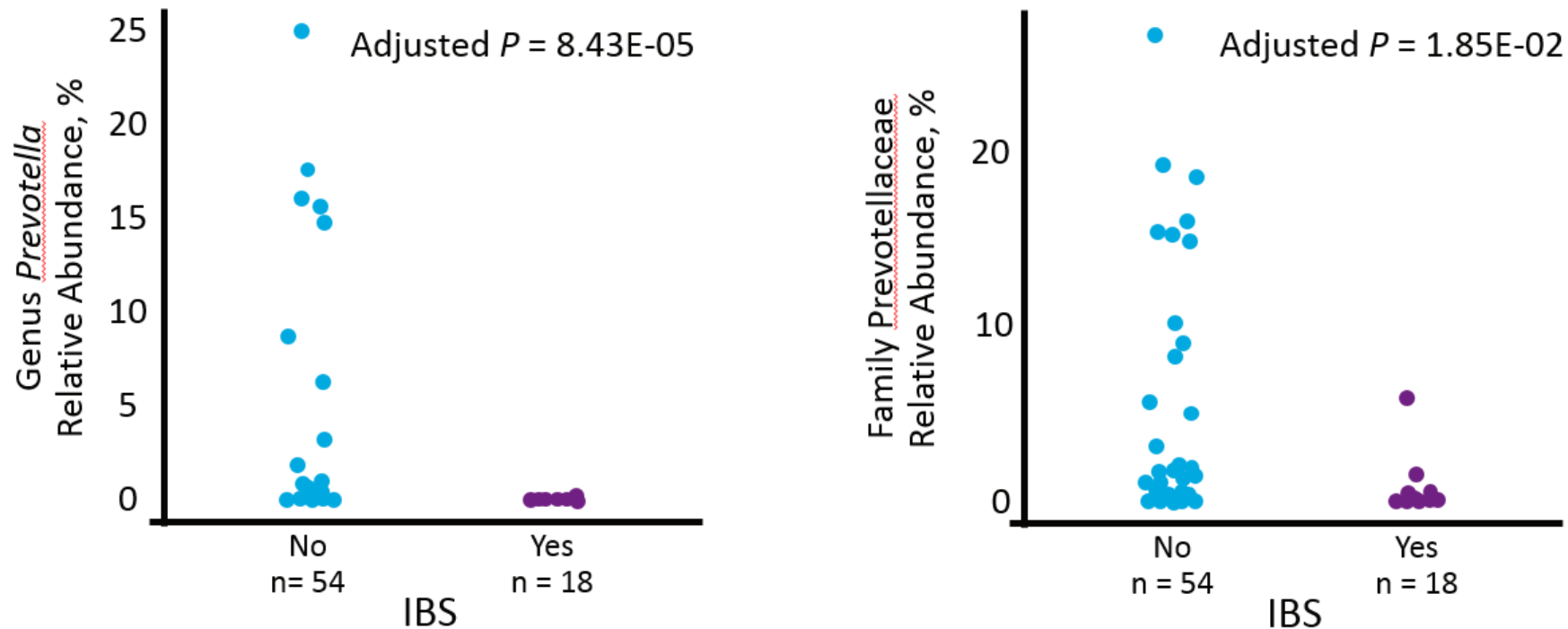
Gut microbiota in Parkinson's disease: Temporal stability and relations to disease progression

Velma T.E. Aho ^{a,b}, Pedro A.B. Pereira ^{a,b}, Sari Voutilainen ^c, Lars Paulin ^a, Eero Pekkonen ^b, Petri Auvinen ^a, Filip Scheperjans ^{b,*}

More than constipation – bowel symptoms in Parkinson's disease and their connection to gut microbiota

T. H. Mertsalmi^{a,b}, V. T. E. Aho^c, P. A. B. Pereira^c, L. Paulin^c, E. Pekkonen^{a,b}, P. Auvinen^c and F. Scheperjans^{a,b}

- Symptoms that are IBS-like are *more prevalent* in patients with PD than controls
- Patients with IBD-like symptoms had *lower fecal abundance* of *Prevotella* bacteria

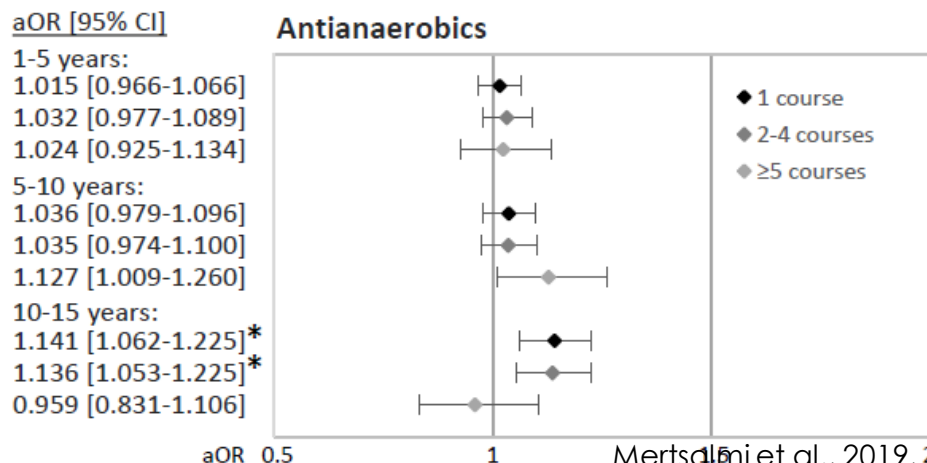
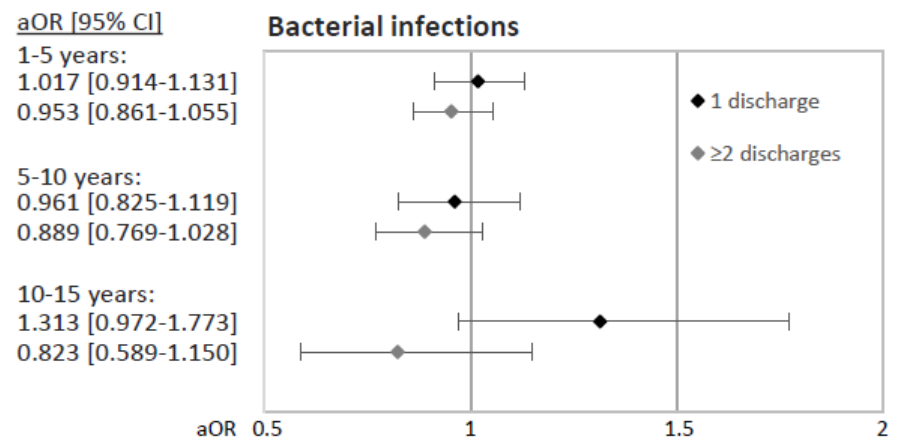
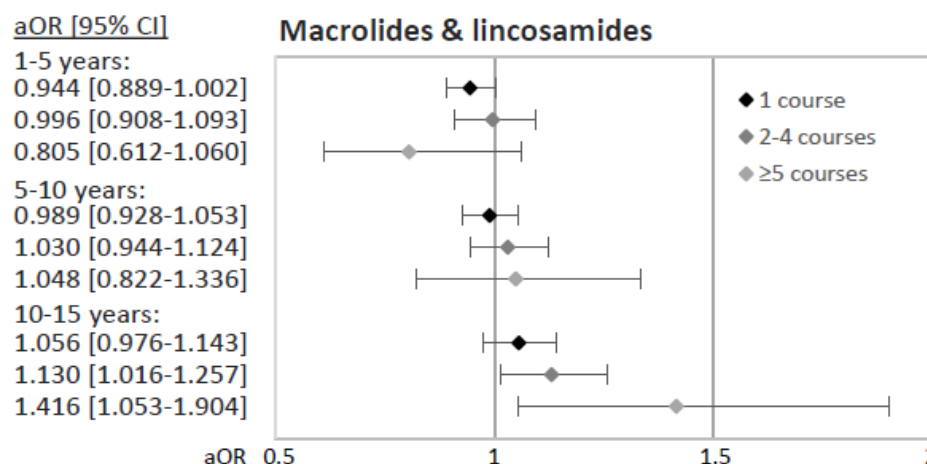
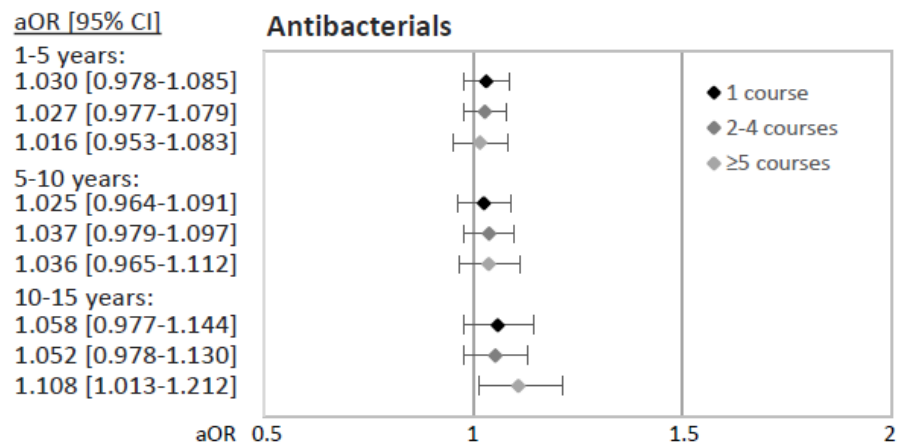
ANTIBIOTTIEN KÄYTTÖ JA PARKINSONIN TAUDIN RISKI

13976 Parkinson's disease patients

40697 matched controls

Follow-up on average 14.4 years

Adjusted for: IBD, IBS, COPD, TIA/stroke, CCI, *H. pylori* eradication, viral infections

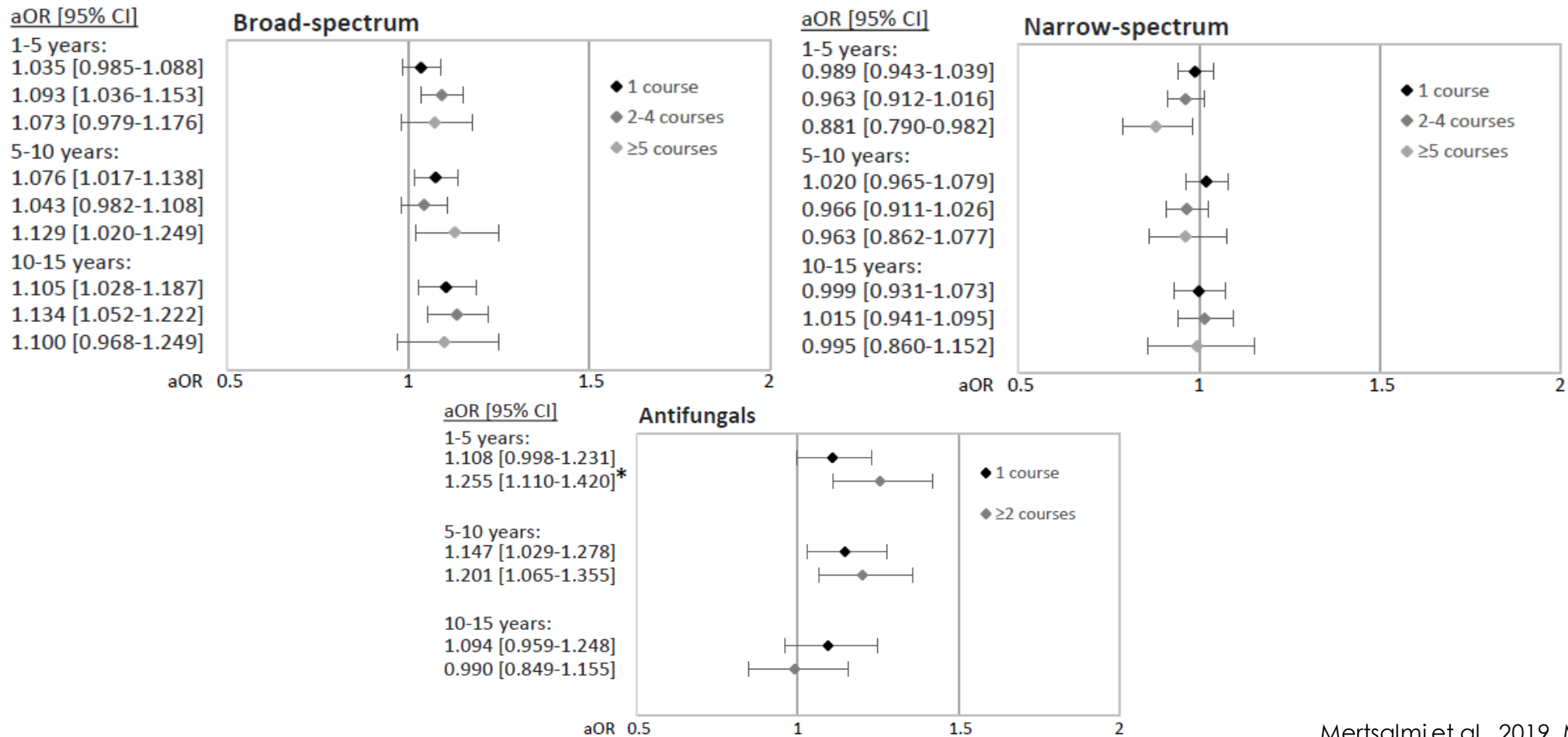
ANTIBIOTTIEN KÄYTTÖ JA PARKINSONIN TAUDIN RISKI

13976 Parkinson's disease patients

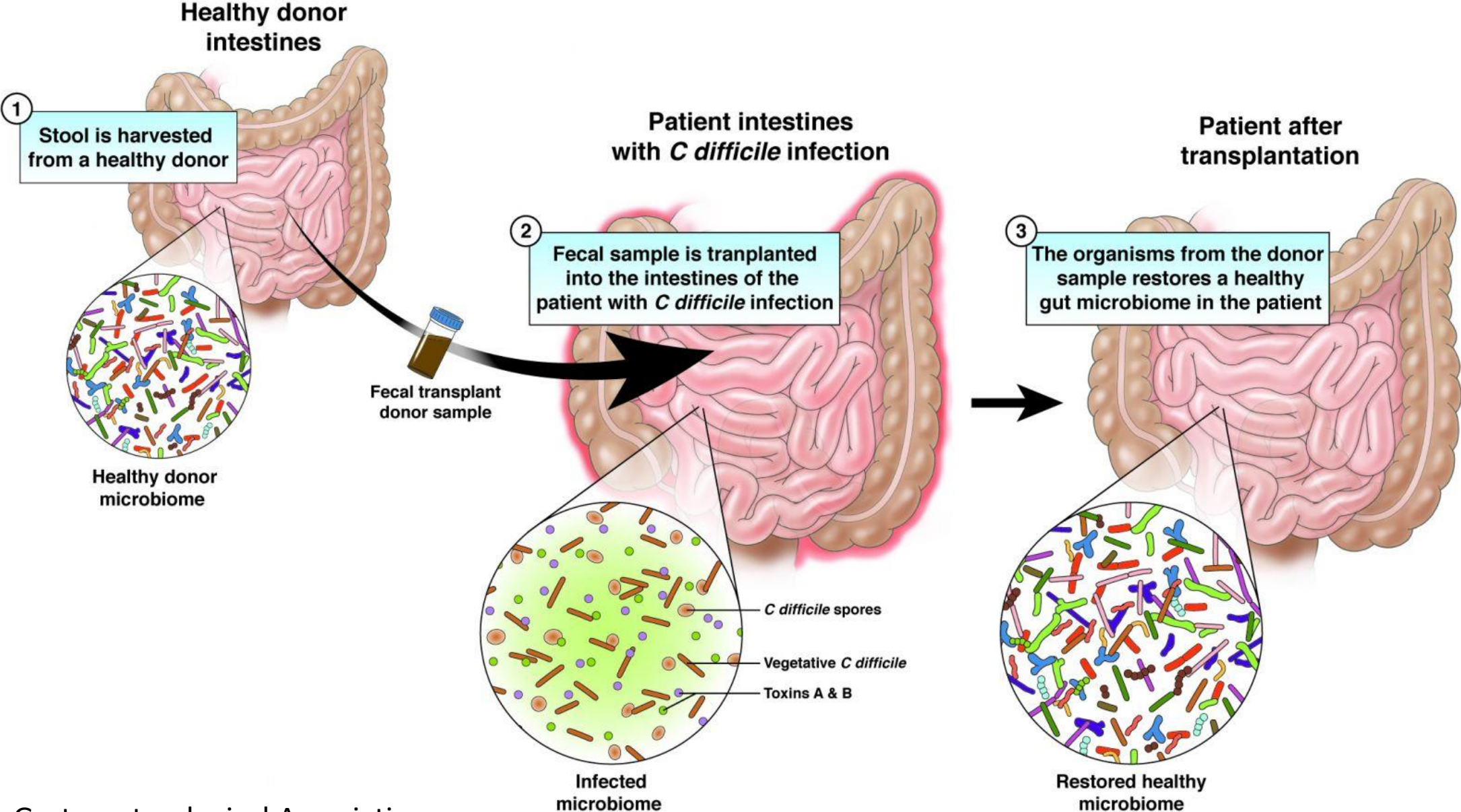
40697 matched controls

Follow-up on average 14.4 years

Adjusted for: IBD, IBS, COPD, TIA/stroke, CCI, *H. pylori* eradication, viral infections

ULOSTEENSIIRTO

ULOSTEENSIIRTO PARKINSONIN TAUDISSA

Xue et al., 2020, Medicine

Kontrolloimaton

10 paksusuolen tähyystyksellä

5 nenämahaletkulla

Kuai et al., 2021, Microb Cell Fact

ummetuspotilaat, kontrolloimaton

11 nenämahaletkulla

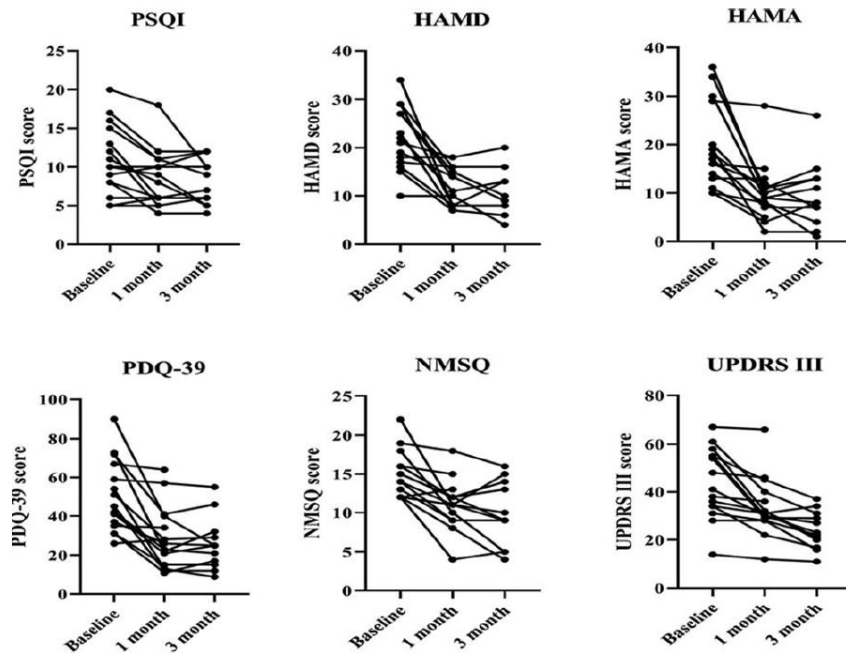

Table 2 Outcome measures in the participants

	Before FMTa	6 weeks After FMT	12 weeks After FMT	p-value
BMI (mm/kg ²)	22.01 ± 1.73	23.52 ± 1.65	24.65 ± 1.09	
H-Y Grade**	2.27 ± 0.75	1.45 ± 0.82	1.09 ± 0.83	0.0023
UPDRSII Score**	11.36 ± 4.7	6.18 ± 3.6	4.90 ± 3.33	0.0036
NMSS**	22.36 ± 7.05	12.55 ± 5.54	10.36 ± 4.54	0.003
PAC-QOL score**	102.55 ± 5.05	51.27 ± 6.71	43.45 ± 5.34	< 0.0001
Wexner constipation score*	11.63 ± 3.22	8.16 ± 2.62	6.22 ± 1.03	0.0231
HCY (µmol/L)**	15.85 ± 2.89	12.74 ± 2.05	11.22 ± 1.85	0.002
Alb (g/L)	38.49 ± 3.92	40.38 ± 4.35	41.62 ± 4.26	
UA (µmol/L)	306.13 ± 75.94	282.09 ± 65.31	274.91 ± 55.73	
OCTT (min)**	150.91 ± 12.21	NA	105.45 ± 20.18	< 0.0001

H-Y Grade: Hoehn-Yahr Grade, UPDRS II Score: Unified Parkinson's Disease Rating Scale II Score. NMSS: non-motor symptom questionnaire, BMI: body mass index (mm/kg²), HCY: homocysteine, Alb: albumen, UA: uric acid

* p < 0.05 Before FMTvs 12 weeks After FMT in the same patient

** p < 0.01 Before FMTvs 12 weeks After FMT in the same patient

Kiitos!

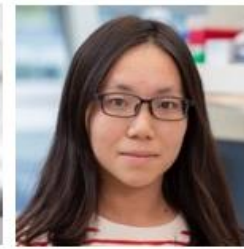
Lena Brundin

Patrik Brundin

Viviane Labrie

Aoji Xie

Malú Tansey

Madelyn Houser

Knut Rudi

Jeffrey Boertien

Tuomas Mertsalmi

